

Wonen, Wijken en Integratie
*Ministerie van Volkshuisvesting,
Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer*

Integrale rol van kwaliteit in het bouwproces

Frans W.J. van Ekerschot
Programmacoördinator
Schoon & Zuinig
Gebouwde Omgeving

8-12-2009

Inhoud

- Kwaliteit in de bouw
- Verbetermogelijkheden
- Marktkansen
- Innovatie

Er is veel 'geregeld'...

- Prestatieeisen
- Normen
- Beoordelingsrichtlijnen
- Kwaliteitsverklaringen
- Toezicht en handhaving
- Enzovoort...

De praktijk

MAAR: hoe is de praktijk?

- Product: knelpunten niet zozeer in onderdelen of elementen...
- ...maar wel in het eindproduct: gebouw / gebied
- Proces: veel te verbeteren...
- Voorbeeld: Vathorst

Ontwerpen en bouwen

- Ontwerpen en bouwen nu 'incidenteel' en 'sequentieel'

KNELPUNTEN:

- Slechte aansluiting ontwerp-bouw-beheer
- Hoge faalkosten
- Moeizame samenwerking
- Langdurig/duur/onzeker bouwproces
- Eindproduct niet optimaal
- Gering leereffect t.b.v. betere producten en diensten

Ontwerpen en bouwen

EN:

- Eenzijdige concurrentie op prijs
  - Beperkte groei en beperkt rendement
  - Negatief imago
  - Arbeidsomstandigheden vaak slecht
  - Tekort aan gekwalificeerd personeel
-
- Daarbij zijn toezicht en handhaving beperkt

Niet 'meer van hetzelfde' a.u.b.

WANT:

- Bouwsector zeker nu gebaat bij lagere kosten en hoger rendement
- Langdurig/duur bouwproces maakt vraagzijde kopschuw
- Kwaliteit van eindproduct moet omhoog: concurrentie en imago
- Ambitieuze rijksdoelen energie en klimaat noodzaken tot verbetering in proces en product

Eenduidige kaders

IN ELK GEVAL: EENDUIDIGE KADERS

- Instrumentarium: EPG/EMG voor bestaande bouw en nieuwbouw, woningen en utiliteitsgebouwen
- Kwaliteitsborging: Commissie-Dekker: privaatrechtelijk regelen als dat mogelijk is
- Toezicht en handhaving: zie lopend project VROM-Inspectie > resultaten begin 2010 – NB deel markt vraagt om verscherping toezicht en handhaving

Structureel en collectief

EN: naar structureel en collectief ontwerpen en bouwen

- Ontwikkeling nieuwe processen, technieken, producten, diensten
- Potentieel voor marktpartijen

Nieuwe marktbenadering

- Denken in doelgroepen
- Actief i.p.v. reactief
- Standaardisering aanbod
- Eén loket voor de klant
- Denken in concepten voor bouwdeel, bouwwerk en gebied

Total cost of ownership

- Verschuiving van 'lage' investering bij ontwerp en bouw + hoge energielasten levensduur...
- ... naar: 'hoge' investering in ontwerp/bouw + lage energielasten levensduur
- Total cost of ownership: mogelijk grote maatschappelijke baten
- Nodig: samenwerking tussen partijen: cultuuromslag

Innovatieagenda energie gebouwde omgeving

- 30 miljoen euro plus...
- ... tweede tranche (88 miljoen voor alle sectoren samen)
- Aanpakken belemmeringen:
  - Ontwerp- en bouwproces
  - Nieuwe technologieën en concepten nodig en specifieke kennis over marktvraag naar nieuwe producten
  - Monitoring praktijkresultaten

Elementen

- Nieuwbouw 2020 voor warmte en koude geheel energieneutraal
- Helpt besparing elektriciteitsverbruik woningen en kantoren e.d. – resterende vraag duurzaam opwekken
- Renovatieprojecten: 2020 voor warmte en koude 50-75% energieneutraal
- Bij renovatie 25-50% besparing elektriciteitsverbruik

CENTRAAL: grote vraagbeperking, daarna zoeken duurzame en efficiënte bronnen

Koplopers en volgers

- Stimulering koplopers
- Peloton moet innovatie overnemen met het oog op opschaling
- Marktpartijen uit peloton worden ook betrokken
- Onderscheid grotere nationale spelers bouwsector en kleinere lokale/regionale bouwbedrijven
- In beide groepen koplopers en volgers

Stimulering koplopers

- Push-effect
- Koplopende grotere nationale spelers:
  - opzetten samenwerkingsverbanden met kennisinstellingen en toewerken naar innovatieve technieken, processen en concepten
- Koplopende regionale marktpartijen MKB:
  - beschikbaar stellen van innovatievouchers om goede ideeën in de praktijk te toetsen + ondersteuning ontwikkeling nieuwe concepten

Volgers

- Faciliteren door goede, frequente en intensieve informatievoorziening
- Belangrijk: marktvraag – pull-effect

Ondersteuning innovatie

- 2008 UKR tender 'Naar energieneutraal wonen': 15 winnaars, in uitvoering
- 1 juni 2009 geopend tender 'Naar energiezuinige scholen en kantoren'
- Excellente gebieden: regeling bijna gereed

Excellente gebieden

- Basis in Lente-akkoord
- Zeer energiezuinige en innovatieve nieuwbouwprojecten woningbouw en utiliteitsbouw
- Doel grootschalige toepassing nieuwe innovatieve technieken en concepten
- Ondersteuning voor rond tien projecten
- Subsidie voor extra proces- en begeleidingskosten

Vragen?

VRAGEN STAAT VRIJ...